

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035,
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minpryrody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Державна регуляторна служба
України

Про погодження проекту наказу

Міністерством енергетики та захисту довкілля відповідно до статті 29-1 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження», статті 31 Закону України «Про тваринний світ», абзацу дев'ятого підпункту 89 пункту 4 Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 847) та з метою удосконалення Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 30 вересня 2010 року № 429, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2010 року за № 1384/18679 (із змінами) підготовлено проект наказу «Про затвердження Змін до Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах».

У зв'язку із зазначеним просимо погодити його у п'ятиденний строк з моменту надходження.

- Додатки: 1. Проект наказу на 13 арк. в 1 прим.
2. Пояснювальна записка на 3 арк. в 1 прим.
3. Порівняльна таблиця на 2 арк. в 1 прим.
4. Аналіз регуляторного впливу на 23 арк. в 1 прим.
5. Повідомлення про оприлюднення проекту наказу на 1 арк. в прим.
6. Копії висновків про проведення гендерно-правової та антидискримінаційної експертизи на 3 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

UB МІНЕКОЕНЕРГО
1.4-13-13893 від 03.12.2019

арк.71

Ірина СТАВЧУК

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

Про затвердження Змін до Порядку
утримання та розведення диких тварин,
які перебувають у стані неволі або
в напіввільних умовах

Відповідно до статті 29-1 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження», статті 31 Закону України «Про тваринний світ», абзацу дев'ятого підпункту 89 пункту 4 Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 847),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 30 вересня 2010 року № 429, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2010 року за № 1384/18679, що додаються.

* 000203

2. Управлінню охорони біорізноманіття та біобезпеки (Г. Богданович) в установленому порядку подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра І. Ставчук.

Міністр

Олексій ОРЖЕЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства енергетики
та захисту довкілля України

№ _____

ЗМІНИ

**до Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у
стані неволі або в напіввільних умовах**

1. У розділі I:

після абзацу десятого доповнити новим абзацом одинадцятим такого змісту:
«збагачення середовища – комплекс заходів, спрямованих на забезпечення
можливості реалізації природної поведінки тварин;»;

у зв'язку з цим абзаци одинадцятий – двадцять сьомий вважати абзацами
дванадцятим – двадцять восьмим;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

«місце утримання диких тварин - будь-яке місце де постійно або тимчасово
(крім випадків транспортування) утримуються тварини у штучно створених або
напіввільних умовах, які відповідають їх природним властивостям;»;

у абзаці двадцять шостому:

після слова «вилучення,» доповнити словами «з природного середовища,»;

після слова «природу;» доповнити словами «або пожиттєвого утримання;»;

після абзацу двадцять восьмого доповнити новим абзацом двадцять
дев'ятим такого змісту:

«Інші терміни вживаються у значенні Закону України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин».

2. У пункті 2.2 розділу II після слів «на території України» доповнити знаком та словами «, за виключенням суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сферах рибного господарства та аквакультури.».

3. У розділі III:

1) у абзаці першому підпункту 3.5.1. пункту 3.5. після слова «життєдіяльність» доповнити словами «та реалізацію природної поведінки»

підпункт 3.5.1. пункту 3.5. доповнити новим абзацом третім такого змісту:

«Місце постійного утримання диких тварин обов'язково має містити збагачене середовище, а саме: елементи природного ландшафту, спеціальні конструкції для реалізації фізичної активності та облаштовані укриття (сховища), в яких тварина може уникати негативних зовнішніх факторів.»;

2) пункт 3.6. доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«Годівниці, поїлки та інший посуд і поверхні, з якими стикалися продукти при їх зберіганні та приготуванні, повинні бути чистими і продезінфікованими. Кожного разу перед початком годування тварин необхідно здійснювати органолептичний контроль якості корму (зовнішній вигляд і запах). Забороняється позбавлення їжі для тварин, як прийом тренування або покарання на строк більше 24 годин. Забороняється використовувати продукти з явними ознаками псування, які містять важкі метали, інші отрути та шкідливі хімічні речовини.»;

3) пункт 3.6.2. доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«Вода для напою тварин має бути не нижчої якості, ніж встановлена для питної води. Для тварин, у яких життєдіяльність тісно пов'язана з водоймами, наявність водойми обов'язкова. Штучне джерело води облаштовуються налагодженою системою фільтрації. Вода в контейнерах для купання має змінюватися регулярно, в залежності від видових особливостей тварини. В разі використання стаціонарних контейнерів для води, заміна води повинна проводитись не рідше раз у 1-2 дні.»;

4) пункт 3.6.3. доповнити новим абзацом третім такого змісту:

«Матеріали мають бути безпечними, захищені від корозії та такими, що легко миються.»;

5) пункт 3.6.4. доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«Поширеними є наступні способи згодовування кормів:

для вольєрів-кліток – корми насипаються у годівниці або розкладаються по вольєру;

для відкритих воль'єрів – у контейнери (годівницю) або перекидаються через огорожу або розкладаються по території;

для великих відкритих воль'єрів з доступом автотранспорту – з транспортного засобу.»;

5) пункт 3.11. доповнити новим підпунктом 3.11.11 такого змісту:

«3.11.11. Забезпечити ведення обліку тварин.».

4. Після розділу III доповнити двома новими розділами такого змісту:

«IV. Ведення обліку тварин, які перебувають у стані неволі

4.1. Власники місць, де утримуються та розводяться дикі тварини, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах, повинні подавати для реєстрації дані до Єдиного державного реєстру тварин.

4.2. У місцях, де утримуються та розводяться дикі тварини, перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах, має бути забезпечено облік тварин для оперативного ототожнення кожної особини шляхом ведення «Електронного журналу диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах» в Єдиному державному реєстрі тварин.

Для внесення в електронний журнал власник тварини подає (зазначає) таку інформацію:

дані про власника або утримувача тварини;

дані про господарство, в якому утримується тварина;

дані електронного чипування, та (або) генетичної ідентифікації (за наявності), ідентифікаційні мітки (вушні бирки, татуювання тощо); для птахів – номери кілець;

біологічний вид, назва (наукова назва) тварин;

кличка (за наявності);

- стать;
- дата народження або орієнтовний вік тварини;
- походження тварини (вилучена з дикої природи або народжена у неволі; відомості про батьків за наявності);
- морфометричні показники, зокрема довжина і маса тіла;
- інші ознаки, що дають змогу ототожнити тварину, зокрема зроблені з двох боків фотографії всього тіла, окремі фото і опис особливих прикмет, до яких можуть відноситися, наприклад, шрами та ділянки з аномальною пігментацією шкіри;
- стан здоров'я тварини та епізоотичний стан господарства, в якому утримується тварина;
- відомості про травми, перенесені хвороби, вагітність, пологи;
- дані щодо вакцинації, лабораторних досліджень;
- дані про загибель, падіж, забій, утилізацію;
- дані про господарство, з якого тварина вибуває, та господарство, в яке тварина прибуває;
- дані про власника тварини, з господарства якого тварина вибуває, та господарство, в яке тварина прибуває;
- дані про перевізника (найменування);
- дата та причини вибуття/прибуття тварини з/в господарства (о).

4.3. Факт народження життєздатної особини тварини встановлюється комісією до складу якої включаються особа відповідальна за утримання тварин і спеціаліст у галузі ветеринарної медицини, зі складанням відповідного акта і оформленням ветеринарних документів згідно із законодавством.

4.4. Про набуття у власність тварини, у тому числі про народження тварини, протягом 24 годин письмово повідомляють відповідний територіальний орган Держкоінспекції із зазначенням таких відомостей:

- кличка (за наявності);
- біологічний вид, звичайна та наукова назва тварин;
- стать;
- дата народження або орієнтовний вік;

місце народження і місце придбання тварини, походження (вилучення з дикої природи чи народжена в неволі, у тому числі відомості про батьків, попередні місця утримання);

морфометричні показники, зокрема довжина і маса тіла;

дані електронного чипування і (або) генетичної ідентифікації (за наявності), ідентифікаційні мітки (татуювання тощо), номери чипів, кілець;

інші ознаки, що дають змогу ідентифікувати тварину, зокрема зроблені з двох боків фотографії всього тіла, окремі фото і опис особливих прикмет, до яких можуть відноситися, наприклад, шрами та ділянки з аномальною пігментацією шкіри;

відомості про травми, перенесені хвороби, діагностичні дослідження, імунізацію, вагітність і пологи.

4.5. У разі загибелі або втечі тварини власник повинен протягом 24 годин повідомити про це Держекоінспекцію або її відповідний територіальний орган, забезпечити проведення патолого-анатомічного обстеження (у разі загибелі) за участі представника державної установи ветеринарної медицини та складання відповідного акта, який передається до Держекоінспекції або її відповідного територіального органу в якомога коротший строк, але не пізніше як протягом 3 діб з часу загибелі або втечі тварини.

V. Особливості утримання та розведення собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих тварин.

5.1. Типи місць утримання та розведення собачих (вовки) середніх, великих котячих та ведмежих тварин визначаються залежно від вибору власника: клітка відповідної площі, відкритий вольєр з елементами природного ландшафту, комплекси, що поєднують різні типи споруд. Обов'язковим елементом є наявність облаштованого сховища. Необхідною умовою утримання середніх, великих котячих та ведмежих є збагачення середовища.

5.2. Збагачення середовища має бути просторовим (привнесення елементів природного ландшафту), предметним (іграшки та конструкції для реалізації різних типів поведінки), кормовим (імітація природних способів здобування їжі), сенсорним (привнесення природних запахів, смаків та звуків).

5.3. Місця утримання мають забезпечувати утримання тварин, їх захист від травмування і перешкоджати виходу за межі місць утримання та проникнення інших тварин ззовні. Виділити окремі зони/вікна для відвідувачів та забезпечити тварині сховище чи частину воль'єру, у якій для тварини є можливість уникати непокою з боку людини. Необхідними елементами для будь якого типу воль'єрів є зона ізоляції для перетримки тварин на час ремонтних робіт, прибирання, годування, відокремлення для проведення ветеринарних процедур, сховище відповідного розміру для кожної тварини чи групи тварин. Ширина проходу вздовж воль'єру між воль'єрів, що використовується персоналом чи відвідувачами, має бути не вужчою за 1 метр. Усі процеси обслуговування тварин та місць утримання мають бути безпечними і відбуватися без одночасного перебування всередині місця утримання та контакту тварин з доглядачами.

5.4. При утриманні собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих огорожа воль'єру має бути надійно зафіксована у фундаменті для запобігання риття ґрунту під огорожею. Отвори у ґратах, сітці повинні бути такими, щоб тварина не мала змоги травмувати людей чи застрягти сама.

5.5. Місця утримання мають бути розташовані не ближче ніж 50 м від місць громадського харчування та не ближче як 50 м від житлових будинків. Місце утримання має бути убезпечено від підкопу та втечі через огорожу (шляхом встановлення фундаменту; використання спеціальних електроогорож, безпечних для здоров'я тварин за умов відповідного привчання тварин; додаткових нейтралізуючих бар'єрів, рову, гладкої стіни, нависаючої скелі тощо). Всі роботи з встановлення огорож та супутнього обладнання мають здійснювати кваліфіковані спеціалісти з дотриманням умов недопущення втечі собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих тварин.

5.6. Утримання представників української фауни собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих дозволяється на відкритому просторі – за умов забезпечення сховищ від вітру, опадів, прямих сонячних променів. Для теплолюбних видів необхідні зимові приміщення з відповідними мінімальними вимогами до площі, та комфортним мікрокліматом. Якщо для потреб

відвідувачів чи прибирання необхідно підтримувати яскраве освітлення певний час, необхідно забезпечити наявність затемнених рівнів, закутків, платформ тощо. Закриті приміщення повинні добре провітрюватись та мінімізувати протяги, запахи, пил та конденсацію вологи. При температурі вище +30 градусів за Цельсієм приміщення мають бути обладнані системами кондиціонування повітря.

5.7. У раціоні собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих тварин необхідна присутність твердих елементів (кісток та шкіри, пір'я) для запобігання виникненню проблем з порожниною рота та кістковою системою.

Собачі (вовки), середні, великі котячі та ведмежі тварини, що утримуються групою і конфліктують мають бути розділені у просторі на час годування.

Підготовка кормів до згодовування: туші чи частини можна давати в шкірі, корми викладають на підлогу, в годівниці, на ґрунт у відкритих воль'єрах. Доцільно давати великими шматками в різних частинах воль'єру для стимуляції природної поведінки.

Для собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих не допускається до згодовування: шоколад, тверді сири, свинина та сира річкова риба (через небезпеку зараження), м'ясо невідомого походження або таке, що не пройшло ветеринарно-санітарний контроль.

5.8. Крім вищенаведених вимог під час утримання собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих необхідно забезпечити наступні умови. Вимоги до підстилки, ґрунтів та підлоги: у відкритих місцях утримання необхідно передбачити різні ґрунти та типи підстилки – такі, як земля, пісок, крупна галька, гравій, мох, мульча, листяний опад, дерен тощо. У закритих місцях утримання необхідно використовувати різні субстрати та елементи середовища – штучні та такі, що імітують природні: бетон, дерево, тирсу, дерев'яні колоди. Підлога, чи її частина, має забезпечувати можливість сточування кїгтів.

Утримання групи собачих (вовки), середніх, великих котячих та ведмежих тварин дозволяється за умов: кожна тварина має бути забезпечена, принаймні,

одним лігвищем/укриттям/барлогом. Місце утримання середніх котячих має бути облаштовано двома лігвищами на особину.

Місце утримання ведмежих та собачих (вовки) на одну третину воль'єру має бути покрите природними матеріалами, що забезпечують можливість для риття.

Місце утримання середніх, великих котячих та ведмежих має бути обладнане басейном. Для ведмежих - з глибиною не менше 0,5 м, але не менша, ніж довжина тіла дорослої особини.

5.9. Видоспецифічні вимоги до раціону для великих хижих ссавців України:

Собачі (вовк звичайний): Основними продуктами годівлі собачих є м'ясо, субпродукти (до 20% від раціону), риба (річкову рибу необхідно обов'язково відварювати). Кількість м'яса – в середньому 2 кг на здорову дорослу особину з помірною активністю на добу. Також в раціон необхідно включати, кисломолочний сир та яйця в малих кількостях, овочі, фрукти, баштанні культури, крупні яловичі кістки з кінцівок – не менше 2 разів на тиждень . З жовтень по лютий додають надбавки на м'ясо – 25%, на кістки – 40%.

Сухі корми, які використовують для собачих (вовки) (при цьому необхідно, щоб постійно була в доступі свіжа вода) необхідно давати з урахуванням добової норми – 18 г високоякісного сухого корму на 1 кг ваги тіла дорослої тварини.

5.10. Ведмежі (ведмідь бурий): Основними продуктами годівлі ведмежих є м'ясо, риба, овочі, горіхи, фрукти, баштанні культури.

Для здорової дорослої особини з помірною активністю на добу залежно від сезону та ваги (150-400 кг) дають: м'ясо та субпродукти (від 0,5 до 2кг), риба (0,5 - 1), крупи (0,2-0,5), овочі (0,5-2,5), фрукти, баштанні культури, зелень, гілки, жолуді, горіхи по мірі проїдання. Загалом від 6 до 12 кг кормів. Найбільші порції мають бути в осінній період для успішного на жирування для можливого залягання.

Взимку можна не годувати ведмежих, якщо вони добре нажировані і знаходяться у стані міцного сну.

5.11. Середні котячі (рись євразійська) потребують кормів з високим вмістом протеїну – 25 відсотків сухої частки, а молоді, що ростуть – 33 %. Основними продуктами живлення середніх котячих є м'ясо (кролик, птиця, яловичина, субпродукти тощо), кисломолочні продукти, яйця та зелень злаків в невеликих кількостях. Доросла особина з помірною активністю на добу в середньому потребує 1,3 кг кормів .

Вагітним та лактуючим самицям середніх котячих необхідно збільшувати норму кормів в залежності від стану та кількості молодняку на 20-50%. В осінньо-зимовий період збільшувати норму м'яса на 25-50% в залежності від розміру, вгодованості тварини та температури зовнішнього середовища.

у зв'язку з цим розділи IV – XIII вважати розділами VI-X.

5. Розділ VI викласти у такій редакції:

«VI. Транспортування і переміщення

6.1. Транспортування тварин має здійснюватись відповідно до законів України «Про тваринний світ», «Про ветеринарну медицину», «Про захист тварин від жорстокого поводження», Правил транспортування тварин, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року №1402, а у разі перетину державного кордону з урахуванням вимог встановлених Митним кодексом України, Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, приєднання до якої відбулось відповідно до Закону України від 15 травня 1999 року № 662-XIV.

6.2. Допускається переміщення лише тварин, які занесені до «Електронного журналу диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах» в Єдиному державному реєстрі тварин.

6.3. При транспортуванні тварин повинні задовольнятися їх потреби в їжі та воді, має бути забезпечений захист від шкідливого для них зовнішнього впливу.

6.4. Техніки відлову та перевезення тварин мають враховувати темперамент та особливості поведінки тварин з метою зменшення ризиків можливих поранень, ушкоджень та стресу.

6.5. Перевезення тварин може здійснюватися із залученням супроводжуючої особи або без неї у випадках передбачених законодавством.

6.6. Після прибуття до нового місця утримання, тварини підлягають обов'язковому профілактичному карантину. Протягом профілактичного карантину тварини утримуються окремо у спеціально відведених ізольованих місцях (карантинних пунктах) під наглядом державного ветеринарного інспектора, уповноваженого або ліцензованого лікаря ветеринарної медицини та підлягають ветеринарно-санітарному обстеженню. Після закінчення профілактичного карантину випуск (вивезення, виведення) тварин з карантинних пунктів здійснюється на підставі письмового дозволу державного ветеринарного інспектора.

6.7. Під час транспортування тварини має забезпечуватися безпека та благополуччя тварини.».

6. Розділ X викласти у такій редакції:

«X. Контроль та повноваження органів, підприємств та організацій у сфері
утримання диких тварин

10.1. Контроль за дотриманням законодавства при утриманні та розведенні диких тварин, які перебувають у стані неволі або у напіввільних умовах, у тому числі і мисливських тварин, здійснюють посадові особи Держекоінспекції, Держлісагентства, Держрибагентства, Держпродспоживслужби в межах своєї компетенції та їх територіальних органів, а також підприємств, установ і організацій, що здійснюють охорону, використання і відтворення тваринного світу.

У разі порушення умов цього Порядку дикі тварини, які утримуються та розводяться у стані неволі або в напіввільних умовах, підлягають вилученню Держекоінспекцією та її територіальними органами і передачі відповідно до договорів на тимчасове утримання до зоологічних парків державної та комунальної форми власності.

Дикі тварини можуть бути передані відповідно до договорів на тимчасове утримання до центрів реабілітації диких тварин.».

7. У Додатку до Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах підпункти 1.6 та 1.7 пункту 1 викласти у такій редакції:

1.6	собачі (вовки)	вольєри	100	3
	середні котячі (рисі, леопарди тощо)	вольєри	100	4
1.7	великі котячі (леви, тигри, ягуари тощо) ведмежі	вольєри	200	4

**Начальник Управління охорони
біорізноманіття та біобезпеки**

Г.В. Богданович

